

Helvetestrusler og smil i moskeene

Bør vi fortelle fredelige muslimer at de er vranglærere i forhold til Koranen – og at Osama bin Laden har rett?

Kristendomskritikk har gjerne hatt høy akademisk status, som bevis på at man var en fri tenker. Derfor er det litt av et paradoks dersom Universitetet ikke vil ha islamkritikk.

Kari Vogt ved religionshistorisk institutt ved Universitetet i Oslo strøk fra instituttets internettside en referanse til boken *Hvorfor jeg ikke er muslim* av Ibn Warraq. Linken var plassert der av student Anne-Liv Gamlem, kjent for sin motstand mot islamske bønnerop i Norge. Boka er utgitt av Human-Etisk Forbund, og dermed opplever vi noe så sjeldent som en allianse mellom Gamlem og Levi Fragell.

Mange har etter hvert engasjert seg, også folk med muslimsk bakgrunn. Shabana Rehman hevder at boka er en fundamental religionskritikk som også rammer kristendommen, mens Walid al-Kubasi mener islamforskerne har sviktet når det gjelder å påvise sammenhengen mellom islams lære og terrorisme. Kari Vogt advarer på sin side mot å blande sammen religionskritikk og bygging av fiendebilder.

Selv kom jeg rett fra Syria til denne debatten, og en episode fra Damaskus trenger seg på når jeg leser debattinnleggene.

Det var Ramadan, og selv om det ikke var bønnetime, var det mange som ba i den digre Ummayyademoskeen (en gang i tiden en kristen katedral). Bak mausoleet der man hevder døperen Johannes' hode ligger, ble jeg stående og lytte til en gammel mann som satt på golvet og resiterte Koranen. Etter en stund vinket han på meg - og en ung mann meldte seg straks som tolk.

Da han fikk vite at jeg var kristen, ble han ivrig. En lang ordflom på arabisk, ble kort og konsist oversatt til: Er du ikke klar over at du går til helvete når du tror at det finnes flere guder?

Etter hvert samlet det seg en stor flokk interesserte for å lytte til forsøket på å omvende en vantro, samt mine forsøk på å forklare treenighetslæren via en dårlig tolk. Det tok sin tid.

Da var det en av de andre som skar igjennom den teologiske debatten: Hva tenker du om islam? spurte han.

Jeg hadde stått og betraktet den innerlige hengivelsen i bønnen hos disse menneskene. Den minnet meg så sterkt om mennesker jeg har sett på kristne karismatiske møter og i kristne

I Ummayyademoskeen som en gang var en kristen katdral ber nå muslimer sine bønner.

Foto: Erling Rimehaug

KOMMENTAR

Erling Rimehaug
erlingr@vl.no

klostre. Og dermed ramlet den ut av meg, den tanken som hadde formet seg i hodet mitt mens jeg så på dem.

– Jeg tror at når dere står og ber her, så blir dere bedre mennesker, svarte jeg.

Og straks var jeg omgitt av et kor av opphissede spørsmål: Hvorfor er dere

så redde for oss? Hvorfor tror dere at vi er voldelige, at islam er en voldens religion? Ser du ikke at vi er fredelige mennesker?

På flyet til Damaskus hadde jeg lest en bok av Mark Gabriel, dekknavn for en tidligere imam og professor i islamske studier i Kairo, nå kristen forkynner. Hans hovedtese er at det er Osama bin Laden og hans terrorister som har Koranen på sin side: Koranen foreskriver utryddelse av annerledes troende, med de samme voldelige midler som Muhammed brukte.

De aller fleste muslimer – som de jeg traff i Damaskus – kjenner seg ikke igjen. De oppfatter seg selv som fredselkende. Mark Gabriel forklarer det med at de ikke lever etter Koranens lære, enten av uvitenhet eller av feighet.

I så fall har muslimerne så godt som

aldri levd etter Koranens lære. Etter 13 århundrer med muslimsk dominans, er det fortsatt levende kristne kirker i Midtøsten. Det kristne Europa ble derimot rensket for muslimer – i den grad at det for oss nå er en ny utfordring å lære oss å leve sammen med dem.

Men i vår tid er det dukket opp store grupper av muslimer som mener Koranen krever av dem at de utrydder de vantro med voldelige midler.

– Osama bin Laden mener at vi nå ser gjenopptakelsen av en krig om religiøs dominans i verden, som begynte i det sjuende århundre, skriver islam-kjenneren Bernard Lewis i boken *The crisis of Islam*.

– Hvis fundamentalistene får rett, da venter det verden en mørk framtid, konkluderer han pessimistisk.

Dette nye fenomenet bekymrer ikke minst de kristne i Midtøsten. Når de hører den islamske varianten av fjernsynspredikanten preke hat og død over jøder og kristne, så begynner de å se på sine naboer med nye og bekymrede øyne.

Men hjelper vi dem med å gi funda-

mentalistene rett i at de står for det sanne islam. Skal vi bidra til å underbygge de ulikhetene som gir grunn til frykt?

– Når vi i dagens verden understreker ulikhetene så voldsomt, er det nettopp fordi vi blir stadig mindre forskjellige fra hverandre, hevder den kristne libaneren Amin Maalouf i boka *In the name of identity*. I en verden hvor ideologier og nasjonaliteter har mistet sin kraft, står religionen igjen som den eneste kilde til å bevare identitet under globaliseringens trykk, er hans analyse etter 11. september.

Det som sitter igjen hos meg fra møtet i moskéen, er det varme hånd-

trykket og smilet den gamle skjeggete mannen ga meg da jeg gikk.

Han ville gjerne omvende meg – akkurat som jeg gjerne ville omvende ham. Nettopp derfor kunne jeg se det som gjør oss like - og sette pris på ham ut fra det. Vi trenger ikke å gjøre hverandre til fiender, selv om vi taler sant om det som skiller oss.

Erling Rimehaug er samfunnsredaktør i Vårt Land